

Alina Bronsky

Iz romana „Park črepinj“

Včasih si mislim, da sem edina v naši četrti, ki še ima pametne sanje. Dvoje jih imam, in nobenih se mi ni treba sramovati. Ubiti hočem Vadima. In napisati knjigo o svoji mami. Naslov že imam: »Zgodba o rdečelasih ženski brez možganov, ki bi še živela, če bi poslušala svojo pametno najstarejšo hčer.« Morda pa je to le podnaslov. Imam še čas, da razmislim, kajti s pisanjem nisem še niti začela.

Večina ljudi, ki živijo v naši četrti, sploh nima sanj. Sem jih celo vprašala. In sanje tistih redkih izjem, ki jih sploh še imajo, so tako bedne, da jih na njihovem mestu raje sploh ne bi imela.

Na primer Anine sanje, da se bo bogato poročila. Sodnik bi moral biti in sredi tridesetih, po možnosti ne pregrd.

Ana jih ima sedemnajst, tako kot jaz, in pravi, da bi se takoj poročila s takšnim moškim, če bi se le od nekod vzela. Kajti potem bi se lahko končno izselila iz Solitairja in vselila v sodnikov *penthouse*. Nihče razen mene ne ve, da se Ana včasih s tramvajem odpelje v središče mesta in trinajstkrat obkroži Deželno sodišče, v pričakovanju, da bo končno prišel ven sodnik, jo opazil, ji podaril rdečo vrtnico in jo najprej povabil na sladoled, nato pa še v svoj *penthouse*.

Pravi, da se moraš za svojo srečo boriti, sicer se ti izmuzne.

»Pa sploh veš, kaj pomeni Solitair, krava neumna,« jo vprašam. »To je posebno plemenit diamant, ki sam krasi krono. Nikoli več ne boš stanovala v Solitairju, če se izseliš.«

»To si si pa ravnokar izmislila. Nikdar v življenju ne bi tega betonskega kvadra poimenovali po diamantu,« pravi Ana. »Sploh pa, če preveč veš, kmalu postaneš star in zguban.« Ruski pregovor.

Ker Aninega sodnika ni od nikoder, medtem spi z Valentinom, ki ima prav tako tretjerazredne sanje. Želi si povsem nov snežno bel mercedes. Še prej mora narediti voziški

izpit, zaradi česar pred šolo raznaša oglasna sporočila. Ob tem se običajno drži tako, kakor da bi mu kdo potisnil kaktus v hlače.

Peter iz petega nadstropja sanja o pravi blondinki s temnimi očmi. Prej je bil z Ano, ki ima rjave oči, vendar ni prava – vsaj blondinka ne. Zame se še nikoli ni zanimal. Pretemne lase imam.

Ime mi je Saša Naimann. Nisem fant, pa čeprav to misli vsak, ki v tej deželi sliši moje ime. Nehala sem šteti, kolikokrat sem ljudem že razložila, da je Saša skrajšana oblika imena Aleksander IN Aleksandra. Jaz sem Aleksandra. Kličejo me Saša, tako me je vedno klicala mama, in tako se tudi hočem imenovati.

Če me kdo ogovori z imenom Aleksandra, se ne odzovem.

Včasih si mislim, da nikdar več nočem spoznati novih ljudi, ker imam že dovolj tega, da moram vedno znova razlagati eno in isto. Zakaj mi je ime Saša. Kako dolgo že živim v Nemčiji. Kako mi je v tako kratkem času uspelo zamenjati moskovski naglas za knjižno nemščino, v kateri se zdaj zagrizeno borim proti hessenskim sičnikom, ki sem jih v začetku svojega tukajšnjega bivanja prevzela od Turkov iz sosednjega stanovanjskega bloka.

Vsega sem se naučila sama, bi lahko odgovorila. Če bi hotela odgovoriti. Konec koncev je moja glava polna sive snovi, ki je videti kot oreh in ima makroskopsko gledano številne zavoje, mikroskopsko pa kar lepo število sinaps. Morda imam nekaj milijonov več sinaps kot Ana, celo zelo verjetno je tako. Kadar dobim štirico, pride učitelj do mene in se mi opraviči.

Mama se mi je smejala in govorila, da jo ob meni kar srh spreletava. Že od nekdaj sem se ji zdela srhljiva, ker sem razmišljala bolj logično od nje. Tudi ona sicer ni bila neumna, a bila je veliko preveč čustvena. Na teden je prebrala vsaj po eno debelo knjigo, igrala je klavir in kitaro ter poznala milijon pesmi.

Ni pa znala sešteti ena plus ena. Ali ugotoviti, kdaj bi bil čas, da kakšnega moškega postavi pred vrata. Vse to so sposobnosti, ki jih imam očitno po očetu. O njem vem le to, da je imel več doktorskih nazivov in slab značaj. »Tudi ti ga že imaš,« mi je govorila mama. »Nazivi pa bodo gotovo še prišli.«

V naši četrti sem edina, ki hodi na šolo Adolfa Delpa. To je zasebna katoliška gimnazija, in še do danes ne vem, zakaj so me takrat vzeli – jezika še skoraj nisem obvladala, nisem bila krščena, oblečena pa sem bila v kričeč roza pullover, ki mi ga je spletla moja barvno slepa babica. Vendar takrat čas roza puloverjev še sploh ni nastopil. Za roko sem držala mamo, ki je takrat govorila le svojo pesniško angleščino z grozljivim naglasom, zato pa precej glasno, in ognjeno rdeče lase je imela spuščene. V roki pa liter mleka v plastični vrečki trgovine Aldi.

Poleg moje mame so na to šolo svoje otroke prijaviли še nešteti nemško-katoliški arhitekti, zdravniki in odvetniki. Sami ljudje, ki jim je na čelu z velikimi črkami pisalo: »Rad in velikodušno prispevam denar.«

Medtem sem že ugotovila, da je moj vpis za šolo predstavljal poseben projekt: malo integracije in veliko dobrega vtisa. Vsi tisti zdravniki, odvetniki in arhitekti so bili zavrjnjeni. Sošolci so prvi dan strmeli vame, kakor da bi pravkar splezala iz neznanega letečega predmeta. Ker večina izmed njih še nikdar ni od blizu videla pravih tujcev, so bili vsi zelo prijazni do mene.

Mama mi je govorila, naj sošolce vendar kdaj povabim k nam domov. To je govorila, ker ni imela pojma. Kar naprej je vabila prijatelje. Jaz pa sem bila že na obisku pri dveh deklicah iz svojega razreda in si obratne situacije pri najboljši volji nisem mogla predstavljati.

Ne vem, kaj me je takrat bolj pretreslo: red v sobi moje sošolke Melanie ali pohištvo, za katero sem prej mislila, da obstaja le v katalogih ali v Anini domišljiji, ali pa morda posteljnina s konji. Še nikdar nisem videla pisane posteljnine. Pri nas doma smo imeli samo belo ali svetlo modro z vzorčki, vsekakor pa prastaro in izprano. Spraševala sem se, kako lahko zaspiš na ali pod temi konji, ne da bi ti migetali pred očmi.

Moja sošolka Melanie je imela rožnata lica, dišala je po milu in nosila je zlikano jakno iz jeansa. Njena mama me je pri kosilu sočutno pogledovala od strani in me spraševala o mojem rodnem mestu, o vremenu v Moskvi, o moji nekdanji šoli in moji mami.

Povedala sem ji, da je moja mama študirala umetnostno zgodovino in da je v Moskvi nastopala v gledališki skupini, ki so jo vedno znova prepovedali in da bi tudi tukaj rada našla majhno gledališče, v katerem bi lahko sodelovala. Melanijina mama je požrla slino in

prešla na vprašanje, ali življenje v naši stolpnici ni preveč nevarno. Rekla sem, da je dosti bolj čisto in udobno kot v hiši, kjer smo živeli tam čez. Rusiji vedno rečem »tam čez«.

Melanie je ob tem molče žvečila svoje testenine s skutinim nadevom.

Po jedi sva se vrnili v njeno pospravljeno sobo. Tam je Melanie prižgala stereo. Poleg nje sem odkrila kup starih revij »Bravo« in jih začela prebirati. Melanie se je med tem vrtela na pisarniškem stolu in telefonirala s prijateljico. Glede na to, da si nisva imeli kaj povedati, se mi je zdelo, da sva čas prijetno preživeli. Zvečer me je Melanijina mama odpeljala domov, se vznemirjeno ozirala naokrog in vztrajala, da me pospremi do stanovanjskih vrat in me osebno preda mami.

Vendar moje mame ni bilo doma. Imela pa sem ključ.

»Pridi še kaj na obisk,« je rekla Melanijina mama in me potrepkala po licu.

»Prav,« sem rekla in pomislila: Ampak samo, če boste imeli nove izvode revije »Bravo«.

Po tem sem na naše stanovanje gledala z drugačnimi očmi.

Naš kavč s kosovnega odpada z malo mizico, katere tretja noga odpade, če jo samo grdo pogledaš. Mali televizor s skladovnico videokaset. Že takrat nihče več ni imel videokaset! Omara brez vrat. Nogavice mojega očima na radiatorju. Bratove žabice, vržene čez stol. Naših pet stolov je bilo s kosovnega odpada, posoda z boljšjega sejma.

Kuhinjska miza je bila polna marmeladnih kozarcev, pisem, razglednic, načetih steklenic in starih časopisov. Takrat še nismo imeli pomivalnega stroja, in tako so se naši krožniki večinoma grmadili v koritu, dokler se zvečer ni vrnila mama in pospravila. Včasih sem to naredila tudi jaz, vendar bolj poredko. Predvsem ne takrat, kadar mi je to ukazal Vadim. Le kadar je s svojimi usranimi usti grozeče izgovoril mamino ime, sem zelo hitro pospravila.

Sovražim moške.

Ana pravi, da obstajajo tudi dobri moški. Prijetni, prijazni, ki kuhajo in čistijo, služijo denar in si želijo otrok, podarjajo darila in rezervirajo let na Kanarske otoke, ki nosijo čiste obleke in ne popivajo in so morda celo lepi na pogled. Kje pa so, jo vprašam, na luni? Ana trdi, da takšni moški obstajajo, če ne v našem mestu, pa morda v Frankfurtu. Vendar osebno ne pozna nobenega, kvečjemu s televizijskega zaslona.

Zato rada ponavljam to, kar je vedno govorila moja mama: Sama sem svoj moški.

Pri čemer je to sicer govorila, ni pa se tega držala.

Odkar vem, da bom Vadima ubila, se počutim precej bolje. To sem obljubila tudi svojemu malemu bratu Antonu, ki je star devet let. Mislim, da se odtlej tudi on počuti bolje. Ko sem mu to povedala, je široko razprl oči in brez sape vprašal: »In kako misliš to narediti?«

Pretvarjala sem se, kakor da imam vse pod nadzorom. »Na tisoče možnosti je,« sem rekla.

»Lahko ga zastrupim, zadavim, zadušim, zabodem, vržem z balkona, povozim z avtom.«

»Pa saj nimaš avta,« je rekel moj brat Anton in seveda je imel prav.

»Trenutno sploh ne morem do Vadima,« sem rekla. »Saj veš, da je v zaporu. Še veliko let bo notri.«

»Bo potem še tako dolgo trajalo?« je vprašal Anton.

»Že res,« sem rekla. »Ampak tako je tudi najbolje. Lahko se bom bolje pripravila. Saj veš, da ni tako lahko nekoga ubiti, če tega še nikdar nisi počel.«

»Naslednjic bo šlo gotovo lažje,« je strokovno ugotovil Anton.

»Zaenkrat bi dobro opravila prvič,« sem rekla. »Nočem, da bi to postal moj konjiček.«

Odleglo mi je, da je zamisel vseč tudi Antonu. Konec koncev je Vadim njegov oče. Toda mali ga sovraži enako kot jaz. Če ne še bolj. Njegovi živci so bili že prej na psu, ker se je v nasprotju z menoj že od nekdaj bal Vadima.

Zdaj je Anton še vedno povsem uničen in tudi nič bolje ne kaže, tako da se sprašujem, ali vse te terapije res kaj pomagajo. Anton jeclja, v šoli ne more sedeti pri miru, ponoči moči posteljo in se ves trese, če kdo povzdigne glas. Ob tem pa trdi, da se ničesar ne spominja. Jaz mu vsakokrat rečem: Vesel bodi. Tudi jaz sem vesela, da se ničesar ne spominjam, čeprav sem bila poleg.

O svojih prvih sanjah se z Antonom lahko pogovarjam. O drugih ne. Kajti vedno, če kdo v njegovi prisotnosti izgovori besedo »mama,« Anton okamni in se kar nekaj časa ne odziva. Drugim otrokom iz Solitairja se to zdi zanimivo, tako da redno preverjajo, ali se še tako odziva.

Zato vsakemu otroku, ki v Antonovi prisotnosti namerno izgovori besedo »mama«, eno primažem. To je še najmanj, kar lahko naredim za svojega brata. Poleg tega, da ga ponoči ne odženem, ko v joku pride v mojo posteljo, se stisne k meni in se mi, ko zazvoni budila, od groze polula na noge.

Prej sem seveda hotela postati znana, tako kot si to želi vsak. Tudi ničesar ne bi imela proti, če bi imela slavno mamo, o kateri bi vsi govorili. Ko pa smo dejansko postali znani, bi jih najraje zadavila: fotografe in snemalce, moške in ženske z mikrofoni in majhnimi beležkami, ki so slikali vhod našega bloka in zvonili pri vseh sosedih, da bi jih vprašali, kako glasno je bilo tistega večera. Kdo je kričal, kdo jokal, kdo je tekel, in ali je Vadim res rekel: »Tukaj je kri, ne stopi vanjo?« In še: »Konec je, pobegni?«

Naslednjega dne je bila mama v vseh časopisih. Njeno ime, prva črka priimka, letnica rojstva in fotografija. Slika, ki so jo dobili od njene gledališke skupine, lepa slika, dolgi rdeči lasje, obraz ne tako močno naličen kot sicer, črn pulover. V tistih dneh je postala prava zvezda.

Glej, si zdaj vesela, sem jo vprašala. Te nisem svarila? Zakaj si se poročila s tem kretenom? Zakaj si ga tistega prekletega večera spustila v stanovanje? Že od nekdaj si bila neverjetno neumna ženska, sem ji rekla. Le kako si mi lahko storila to, da si bila tako trapasta?

Pozneje sem se ji opravičila. Bila je pač takšna, kakršna je bila, in ničesar ni mogla za to. Bila je tiste vrste, ki je danes ne izdelujejo več – vsega je bilo malo več, vse je bilo malo bolje in malo bolj pretanjeno. In to bom napisala v svoji knjigi, da bodo vsi izvedeli. Nočem, da postane znana le po tem, da je tako klavrno umrla.

Na začetku sem še brala vsa ta časopisna poročila. Redno sem hodila dol do kioska in kupila vse, kar so imeli. Prve dni nismo bili doma, ker nas je center za socialno delo nastanil v neko stanovanje, ki je pripadalo mestu. Toda po dveh dneh sem rekla, da tega ne prenesemo. V stanovanju ni bilo niti trohice prahu, nobenih knjig in življenja. Poleg tega je v njem stal gumijevec iz plastike. Rekla sem, da hočeta mala dva domov.

Smeli smo domov, kjer je bilo že vse čudno pospravljeno, kakor prej nikdar. Ves čas so za nas skrbele različne kratkolase ženske, ki so bile vse videti enako in so vse imele dvojna imena, poleg njih pa še moški z dolgimi lasmi in prav tako dvojnimi imeni.

Komaj se še spominjam tistih dni. Vem le, da sem skoraj nepretrgoma govorila in jim pojasnjevala, kako je bilo naše življenje organizirano *prej* in da mora zdaj ostati popolnoma enako. Da nikakor ne smejo kupovati druge hrane kakor tiste, ki smo je vajeni. Nekoč pa je vendarle na mizi stalo bio-maslo, zaradi česar sem dobila napad.

Spominjam se še pogleda, s katerim me je pogledala ena izmed žensk, ko sem kričala in se vrgla na tla, naravnost na pohojeno maslo. V tistem pogledu je bilo olajšanje. Dneve in dneve so mi prigovarjali, da mi pa *zdaj* res ni treba *funkcionirati*. Da lahko svojim občutkom dam prosto pot. Da bi to celo *moral*a storiti.

Vendar jih nisem poslušala.

Nato pa je prišla Maria. Sestrična v drugem kolenu, s tremi nabito polnimi kovčki, ki so jo uvozili iz Novosibirska. Priložnost za *travmatizirane otroke*, da ponovno postanejo *družina*.

Sicer pa je bila Vadimova sestrična.

Pristala je, da pride, saj sem se po izkušnji z mestnim stanovanjem alergično odzvala na besedo dom, krušni starši pa si tudi niso podajali kljuge, da bi naenkrat sprejeli tri motene pamže ruskega porekla. Sploh pa se niso želeli preseliti v stanovanje, katerega vrata so fotografirali kot Heidi Klum.

Maria torej.

Maria je sredi tridesetih, vendar daje vtis, kakor da jih ima petdeset. V Novosibirsku je delala v tovarniški kantini. Maria, to so žuljave roke, velike kot lopate, zato pa ima nohte rdeče lakirane, lase kratke, posvetljene in s trajno, debele noge s krčnimi žilami, ki pa jih pod volnenimi hlačnimi nogavicami ne vidiš, ducat rožastih oblek, zadnjica pa tako široka, da bi na njej lahko pristal helikopter, sladkoben parfum, ki te sili na kihanje, rdeče našminkana velika usta, debela lica, majhne oči.

Prijazne oči. Sploh je prijazna, tale Maria.

Alisa ji je podlegla v prvem trenutku, kot da bi jo kdo ustrelil. Maria to, Maria ono, Maša, moja, Ma-Ma-Ma-MAMA! Zaradi tega nisem bila jezna nanjo. Bila je preprosto še preklemansko majhna. Takoj je zasedla Marijino brezmejno naročje. Mislim, da cele dneve ni

hotela iz njenega naročja, in Maria je bila zelo živčna, ker z Aliso v naročju ni mogla dobro kuhati. Kakor da bi kdo od nas hotel kaj jesti.

Dobro je kuhala, tale Maria. Še vedno dobro kuha. Veliko bolje kot moja mama. Maria zna skuhati boršč in druge zapletene juhe. V stanovanju vedno diši po hrani. Kuha prave juhe, iz piščančjega ali govejega mesa, z zelenjavo in celimi svežnji zelišč. Peče lepo oblikovane zrezke iz mletega mesa in palačinke, ki so tanke kot čipka. V ruski veleblagovnici za vogalom je odkrila sladkano kondenzirano mleko, sladkobno brozgo, ki je bil v sovjetskih časih bolj iskana kot kaviar, in zdaj v mleko pomaka preganjene palačinke. Vlaga kumarice in kuha marmelado iz črnega ribeza.

V časopisnih člankih so Mario predstavljali kot *»edino živo sorodnico, ki je bila pripravljena skrbeti za zapuščene otroke, ki so ostali sami.«*

Pa saj nismo »zapuščeni,« kaj šele »zaostali,« sem zamrmrala. In Maria ni prišla, da bi nam podarila svoje cenjeno življenje. Če delaš v kantini v Novosibirsku in te nekdo vpraša, ali bi šel v Nemčijo, da bi kuhal juho za nekaj otrok, potem je to sicer nekaj manj kot pol kraljestva, vendar mnogo več kot šestica na lotu.

Poleg tega je bila Maria poročena le nekoč v mladosti in se je nato hitro ločila. Morda tudi dvakrat. Otrok in domačih živali ni imela, pa si je mislila, da je nič ne veže na njeno enosobno stanovanje in kantino. Zdaj je že ugotovila, da se je glede tega zmotila, kar bi ji jaz lahko že takoj povedala. Kajti v Novosibirsku je vedno našla koga, ki je prisluhnil njenim nazorom, ki jih je podkrepila s primeri iz svojega zakrknjenega življenja. Tukaj pa to ni nikogar zanimalo. Torej je večinoma obsojena na molk.

Maria po skoraj dveh letih zna približno dvajset nemških besed, kakršne so avtobus, krompir, maslo, smeti, kuhati, prati, jebi se (za črnolase skodrane mladeniče, ki včasih na ulici žvižgajo za njo in delajo zastrašujoče kretnje). Te besede se občasno združujejo v stavke. Večinoma spodletele.

Kadar ne nakupuje v ruski veleblagovnici, mora na stvari kazati s prsti in številke napisati. Zato ima pri sebi vedno beležko. Po vsakemu nakupu pri Aldiju jo obliva pot. Če jo na ulici kdo ogovori, zastoče in na obrazu se ji pojavijo rdeči madeži. Stavek »Govorim samo rusko«



sva vadili dva tedna. Zdaj ga ima zapisanega na papirčku v denarnici, transkribiranega v cirilico.

Kadar pridejo dvojna imena s centra za socialno delo, Mario vsakokrat prime panika, tako da jo moram prej in potem dolgo tolažiti, da svoje delo dobro opravlja in da ji ne bo treba nazaj za lonce v kantino.

Kajti naj je v Solitairju še tako grozljivo nesrečna, nikakor noče nazaj v Novosibirsk, vsaj za zdaj ne, pozneje, z ozkim pasom, decentno naličena, s kovčkom, polnim elegantnih oblek in po možnosti pod roko z Nemcem z urejenimi brčicami. Prijazen bi moral biti in predvsem bi moral znati rusko, kajti tale nemščina, je govorila Maria, je hujša od kitajščine, ki sem se je prav takrat ob torkih popoldne učila pri krožku v šoli.

Kadar sem delala naloge, je včasih za mojim hrbtom vzdihovala in pripominjala: »Učenje je pomembno, učenje je dobro. Prej se nikdar nisem učila in sem že od nekdaj delala. Že kot otrok. Zdaj si pa samo poglej. Se je vse to garanje splačalo?«

»Beri kaj, srček,« sem ji rekla. »Saj ni treba, da je to kar takoj 'Vojna in mir'. Poskusi s kakšno kriminalko.«

»Zvečer sem vedno tako utrujena, sončece,« je rekla. »Če kaj malega preberem, takoj pozabim, kaj je pisalo, in moram začeti od začetka. To je tako naporno.«

Zato vsak dan prebere po en listič s koledarja »Za pravoslavno gospodinjo,« kjer so zapisani recepti ali nasveti za hitro hujšanje, od časa do časa kakšna šala, in to ji zadošča. Jaz ob tem gledam z belim, vendar tako, da ona tega ne vidi. Res ne more nič za to, da je od samega začetka dobila premalo sinaps in da sta se dve tretjini teh potem še izgubili v tovarniški kantini.

Za Aliso me malo skrbi. Maria je zaenkrat intelektualno sicer še nekoliko pred njo, vendar se bo to hitro spremenilo. Zato sem v Marijin dnevni red kot obvezni termin vključila ure branja. »Sploh nisem vedela,« se je po prvi slikanici čudila Maria, »da obstajajo tako zanimive knjige.«

Aliso ima brezmejno rada. Tako zelo, da je bila proti temu, da bi malo pri treh letih dali v vrtec, kjer so otroške bolezni in zamrznjena hrana, in sem ji morala zagroziti s centrom za

socialno delo, da sem premagala njen odpor. Maria ves čas poljublja in boža mojo sestrico in pogoltne marsikatero solzo, da se premaga in ne izreče od mene najstrožje prepovedanega jokavega: »Moja uboga sirotica.«

Če bi morala Maria nazaj v Novosibirsk, to ne bi zlomilo le njenega, temveč tudi sestrično srce. »Šele ko bo Alilica nekoč velika, bom spet svobodna,« pravi Maria. »Skrbela bom zanjo, da bo srečna in zdrava (moja uboga sirotica).«

Ob drugih dneh Maria pravi, da se bo svobodno počutila šele, ko bo Alisa našla spodobnega moškega, s katerim se bo poročila.

»Pa saj nisi tlačanka,« ji rečem. »In lahko se zgodi, da bo Alisa šele proti koncu tridesetih našla spodobnega moškega. Če bo imela srečo.«

Maria zavzdihne. »Ko bo Alilica imela diplomo,« pravi naposled, »bom tudi že čisto srečna.«

»Diploma« je zanjo magična beseda – kot davek na kapitalski donos in paracetamol.

Za Aliso bi umrla. To ne pomeni, da ima kaj proti Antonu. Redno poskuša ljubkovati tudi to sirotico, vendar Anton ne dovoli dotikov. Preprosto stopa korak za korakom nazaj, dokler za seboj nima stene. Takrat tudi Maria dojame, da je bolje, če se umakne.

Mene se Maria boji, kar ima svoje prednosti.

Mariji se zdi, da obstaja veliko razlogov za to, da me obožuje. Obvladam jezik te presnete dežele. Pojasnujem ji tukajšnji svet in jo spremljam po nakupih, pri katerih potrebuje tolmača. Vem, kako se zaprosi za socialno podporo in kako za otroški dodatek. Običajno sem poleg, kadar pride na obisk center za socialno delo. Kadar moram prevesti vprašanje, namenjeno Mariji, si hkrati izmislim še odgovor.

Mario je panično strah vsega, kar je povezano z uradi. Pred vsakomer, ki izžareva državno avtoriteto, se sama sebi zdi majhna kot mravljica. Celo avtomat za železniške vozovnice vika, in če jo na avtobusu res kontrolirajo, tako hlastno s ponižnim smehljajem potegne vozovnico iz torbice, da ji šminka in tamponi zletijo po zraku kot izstrelki.

»Kar počasi, Maria,« ji zasikam, če sem po naključju poleg, in se plazim po tleh, da bi pobrala njene pripomočke, medtem ko ohromljena Maria žareče gleda kontrolorju v hrbet.

»Nikoli si ne bi mislila, da je eden izmed njih,« spoštljivo zašepeta. »Z dolgimi lasmi in uhanom kot kakšen Beatles. Kakšni smejo tukaj hoditi naokrog. Le kaj mu visi tam iz ušesa?«

»Mp3-player,« ji pojasnim.

»Kaj?«

»Glasba.«

»Mislim, da boš postala takšna kot tvoja mama,« je nekoč ob takšni priložnosti rekla Maria.

»Kaj?!«

Zakrila si je usta z dlanmi.

»Kaj si rekla?!«

»Nič, nič,« zašepeta. »Nič, nič.«

Nato v središču mesta izstopiva in zamenjava ročno uro, ki jo je Maria pred dvema dnevoma kupila za 4,95 EUR in ki od včeraj ne dela več.

Übersetzt von Amalija Maček